

Miért nem jön a vendég?

Idegenforgalmi kamarát alakítanak Szegeden – Lelakott a város – Működési szabályzat várható

A boldog békeidőkben, amikor még létezett a Tisza-Maros-vidéki Idegenforgalmi Bizottság, nagyjából negyedévente összeültek az idegenforgalmi szervezetek, a kereskedelem, a vendéglátás, a szállodaipar, a közlekedés, a vízügy, a muzeológia, a természet- és környezetvédelem, s a tanácsok vezetői, hogy alaposan körbejárják szakterületeik egy-egy közös témáját. Nem lehet állítani, hogy mindig igazán nagy dolgokban hoztak fontos döntéseket, de a több szempontból elemzett „kis ügyekben” rendre egyeztettek, megállapodtak. S onnan kezdve ki-ki a maga szakmájában tette tovább a dolgát.

Koordinatív feladatok fölvállalására ma nincs szervezet és testület széles e vidéken. S miközben egyre szaporodnak az idegenforgalomból megélni óhajtó irodák, tevékenységük összhangját nincs, ahol megteremték. Nincs fórumuk, ahol hallathatnák a hangjukat, igaz, ha volna, sem lenne egyszerű lenni a voksukat, nem lévén közös képviselőjük. Rendezni a szakmán belüli rendtelenséget, s kifelé szóni a kapcsolatok szálait – elsősorban az önkormányzattal –, rangot, tekintélyt (vissza)szerezni az utazásszervező, turistafogadó szakmának – ezekkel az előzetes célokkal ültek egy asztalhoz nemrégiben a Szegeden működő idegenforgalmi irodák, vállalkozások képviselői közül jó néhányan. Rövid idő alatt elérkezett eszmecserejük annak kimondásáig, hogy létre kellene hozni a k a m a r á t. Egyetértés lévén, a működési mechanizmus előzetes felvázolásával meg is bízták a szakma három „öregjét”. Úgy hírlík, a kamara körülbelül egy hónap múlva megalakul. „Addig majd csak kibírjuk valahogy” – hallottam a találkozó szünetében, s nem volt kétséges, mire célzó a reménykedő.

Itt ma már b á r k i lehet utazásiiroda-tulajdonos! Lehetőleg legyen egy autóbúsa, bár ha nincs, bérelhet. Legyen valamilyen hely, ahová csoportját elmeneszti – s máris annak tudhatja magát, amitől pedig fényévekre van... Vagy írja ki néhány szobás háza bejáratához, hogy Zimmer frei, s ennyi elég lesz, hogy felkerüljön a Csongrád megyében egyes becslések szerint már másfél száz vállalkozás gyűjtőlistájára. „Ma nincs egyetlen hatóság, hivatal sem – mint régen a tanács kereskedelmi osztálya –, mely a fizető vendégszobákat kategorizálná. Idegenvezetést csak az nem vállal, aki nem akar. Ha az önkormányzat idegenforgalmi adót vet ki, nincs kivel erről előzetesen konzultálnia. Ha külföldi partnerrel tárgyal egy irodavezető, még szolid prospektust sem tud adni Szegedről, nemhogy

reprezentatívot. S mióta a Szeged Tourist koordinatív szerepe megszűnt, még a reklámra, várospropagandára irodánként kiszorítható pár forintokat sincs, aki összeadja.” E tényeken alapuló panaszsorra persze lehet azt mondani: adóról, idegenforgalmi jogosítványokról, hozzájárulásról, vendéglátó-kulturáról majd akkor beszéljünk, ha l e s z vendég, aki kalauzolható, aki után adó fizethető. Addig csak köldöknézésre vesztegetik az időt, s még a legnagyobb, nagy múltú, régen kiépített kapcsolatokkal rendelkező irodák is kénytelenek bevallani: hiába van 22-féle szegedi program kint, a nyugat-európai piacon, e kínálatra az idén egyetlen csoport sem jött be.

S no, vajon miért? Azt mondja egy, a kinti piacot nemrégiben feltérképezni tengerentúl járt szegedi üzletasszony, hogy hiába jó Magyarország image-a, ha túlonúl Budapest-centrikus. S ne varrjuk Szeged vonzerejének csökkenését csakis a geopolitika nyakába! Nézzünk először körül: éttermeink, szállodáink kopottak, a magánpanzióknak járva a szakember pontosan tudja, mikor fogott el a tulajdonos pénze, a szolgáltatások színvonala a közepeshez képest is esett, a városban az egy szabadterin kívül nincs „húzóprogram”, de az is eladhatatlan, mert programja rendre kimarad a nagy utaztatók előzetes kínálatából, kévsé hozzák ugyanis nyilvánosságra. És egyáltalán: az egész város l e l a k o t t benyomást kelt...

„Egy jó halászléért már nem utaznak a turisták. Mikor vesszük végre tudomásul, hogy minálunk unatkozik a vendég?” Persze, aki a megélhetését teszi kockára, nehezen törődik bele: vállalkozni most az idegenforgalomban türelemjáték. Próbálkozik tehát, például szakmai támaszsal, szövetséggel. Az önkormányzatnál annak sürgetésével, hogy vállalják ott föl a város idegenforgalmi menedzselését. Az invitatív-informatív propogandára nonprofit iroda létrehozásával. Az utazási törvény türelmetlen óhajlásával, s amíg azt megalkotják – várhatóan 1992 második felében –, reménykedik: az idej esztendő végére ígért, az utazási irodák működési szabályait rögzítő miniszteri rendelet tisztább helyzetet teremt a mai szabályozatlanságban. (Mint hírlík, az előírandó feltételekkel a másfél ezerre becsült hazai utazási vállalkozás egyharmada nem tud majd megbírkózni.)

Bár azt azért minden érintett tudja: a tönkrement vállalkozások számával nem lehet mérni egy ország, régió, város idegenforgalmát...

PÁLFY KATALIN

„Az idegenforgalomból nem tudnánk megélni...”

Ellenőrizhetetlen az idegenforgalom, azt sem tudni pontosan, hány utazási iroda működik – mondják a illetékesek. Csak a gyors megagadagolás vezérel jó néhány vállalkozót: képzettség, infrastruktúra, megfelelő anyagi fedezet és felelősség nélkül kezdenek utazásszervezésbe – tapasztalják az utasok. A kérdés itt is az, szükség van-e az idegenforgalmi tevékenység központi szabályozására, vagy bízzuk a szelekciót a piacra.

November végén éppen e probléma megvitatására ült össze az Országos Idegenforgalmi Tanács. Támogatták az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium elképzelését, mely szerint még a jövő év második felében meghozandó utazási törvény előtt szabályozni kellene az utazásszervezői tevékenységet.

A rendelettervezet szerint idegenforgalmi tevékenységet a jövőben csak az folytathatna, aki meghatározott képesítési követelményeknek megfelel, vagyis utazásszervezői szakvizsgát tett, idegen nyelvet beszél. Feltétel lenne a megfelelő üzlethelyiség és infrastruktúra, így telefon, telefax. Előírják, hogy az utazásszervezéssel foglalkozó cég a számláját vezető pénztáratlan lekötött pénzüsszeggel, kaucióval rendelkezzen az utasokkal szembeni szerződésességből eredő kártérítési kötelezettség fedezetére. A rendelet életbelépésekor minden, utazásszervezéssel foglalkozó irodának új engedélyért kellene folyamodnia. A szabályozás szükségességéről és az idegenforgalom helyzetéről Lénárt Bélával, az Expressz kirendeltségvezetőjével és Bodáné Ádám Máriaival, az Adam Tours magániroda ügyintézőjével beszélgettünk.

Lénárt Béla: – A jogszabályok értelmében utazásszervezői engedélyeket csak a Magyar Nemzeti Bank és az Országos Idegenforgalmi Hivatal közösen adhat ki. A helyhatóságok azonban, mintegy mellékte-

vénységként, kereskedőknek és szállítóknak is engedélyezték az utaztatást. Ezért ma szinte akárcsi foglalkozhat effélével, ezért a sok visszaélés, a rosszul szervezett bevásárlóutak, a lerobbant buszok, a megfelelő kísérő nélkül utazó csoportok. A legtöbb iroda nem köt utazási szerződést és biztosítást, vagyis jogi keretek nélküli a kiutaztatás. Mindezek figyelembevételével helyesnek tartom az engedélyek kiadásának szigorítását.

Az idegenforgalom természetesen hanyatlak az emberek anyagi helyzetének romlásával, nem véletlen, hogy olyan irodák húzzák le a rolót, mint a Top Travel. Az egyetlen, amit tehetünk, hogy kiszorgáljuk a szegényebb rétegeket és megpróbálunk minél olcsóbb megoldásokat kínálni, ugyanakkor az egyre inkább jelentkező luxusigényeket is kielégítjük.

Bodáné Ádám Mária: – 16 éve dolgozom az idegenforgalomban, ezért is vágtunk bele családi vállalkozásban egy ilyen, kereskedelemmel, külföldi munkaközvetítéssel és utazásszervezéssel foglalkozó kft. létrehozásába. Egyéves tapasztalataim szerint az idegenforgalomból nem tudnánk megélni, egyérmel-műn a többi tevékenység tartja el vállalkozásunknak ezt a részét. Ma az egyre szűkülő piacon a kicsi árrés-sel, a megbízhatósággal és a speciális programokkal lehet csak életben maradni. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk az iskoláknak szervezett utakra, a tankönyvek alapján állítunk össze tanulmányi kirándulásokat, és a közép- és felsőoktatás számára, viszonylag olcsó nyári tengerparti, és téli síutakra. Egyetértek azzal, hogy szigorítani kell az utazásszervezői engedélyek kiadásának feltételeit, mert a rossz minőségben alapuló alacsony árakkal szinte lehetetlen egy igényes vállalkozónak versenyeznie.

KECZER GABRIELLA

A Tisza a múlté?

Eladják a Tiszát! Már mint a szállodát. Ezt beszél legalábbis Szegeden. A bejáratnál valóban nagy plakát hirdeti, hogy a szállodai szolgáltatás műszaki okok miatt szünetel. Az étterem és a bár ettől függetlenül egyelőre zavartalanul működik, igaz, csak január elsejéig, mikor is a „Tisza” végleg, s valóban bezár.

Az eladásról szóló hírt korábban a szálloda vezetősége sem cáfolni, sem megerősíteni nem kívánta, azt azonban sejtetni engedte, hogy a hír igaz. Érdeklődésünkre a múlt hónapban csak annyit közöltek: a szálló privatizációjára az Állami Vagyongyűnökség írt ki pályázatot.

Szerettük volna megtudni, kik versengenek a patinás épületért, ám mindez idáig – az előzetes várakozások ellenére – a Hungar Hotels szegedi képviselői erre nem tudtak választ adni.

További érdeklődésünk eredményeként csupán annyit tudhattunk meg, hogy hasonló sors várhat a Virág cukrászdára, az Alabárdos étteremre, és a Royal Szállodára is. A vendégszobák utáni kereslet csökkentével előfordulhat, hogy a két hotel a jövőben iroda- vagy kereskedőházként válik ismertté, de – ahogy szintén csak beszélük – a Virág cukrászdát nehezen tudnánk autósalonként elképzelni. Bár az is meglehet, hogy a pénz beszél majd a törvényei szerint, míg mi, patrióták sajnálkozva hallgatunk (?).

VARGA, IVÁN

Telefonkönyvek – ajándékba!

A Magyar Távközlési Vállalat keddi – Budapesten tartott – sajtótájékoztatóján megtudtuk, hogy a cég karácsonyi ajándékkal lepi meg előfizetőit. A frissen megjelenő budapesti telefonkönyvet ugyanis ingyen, térítésmentesen kaphatják meg a postahivatalokban, illetve a Magyar Távközlési Vállalat ügyfélszolgálati irodáiban a fővárosi előfizetők, akiknek névre szóló átvételi jegyet kézbesít a posta – ki-ki annyi telefonkönyvre jogosult, ahány fővonallal rendelkezik.

A telefonkönyv nemcsak ingyenessége miatt figyelemre méltó: szinte hihetetlen gyorsasággal készült, nem is találtak magyar nyomdát, amely vállalta volna a rendkívül rövid, néhány hónapos határidőt.

A múlt évben meghirdetett versenytárgyalást a szakmában már hírnevet szerzett német Fernsprechbuch Verlag Hans Müller GmbH nyerte. Közreműködésük garancia arra, hogy a nemzetközi színvonalnak megfelelő telefonkönyvet vehet kezébe a hazai előfizető. Újdonság a korábban megszokottakhoz képest, hogy most egy kötetben adják ki az egyéni és a közületi előfizetők névsorát.

Természetesen pénzért is megvásárolható az új telefonregiszter: 850 forintért lehet hozzájutni a távközlési vállalat budapesti ügyfélszolgálati irodáiban.

A Budapesten kívüli előfizetők sem szorulnak ki a Matáv figyelmebből: jövőre – meghatározott ütemezés szerint – minden megye előfizetői megkapják a maguk telefonkönyvét, természetesen ugyan-csak ingyen.

NY. P.

Bankóportrék

(Elszontyolódásunk története)

Egy héttel a fizetésnap után legtöbbünknek már a „hóvége” kezdődik, de azért talán még emlékeztetünkbe tudjuk idézni a bankjegyekre nyomott arcképeket. Érdemes áttekinteni, hogyan változott meg nemzetünk nagyjainak ackifejezése az idők folyamán. Felületesen azt gondolhatnánk, hogy magabiztosságuk, optimista derűjük, s a személyiségükből áradó erő egyenes arányban nőtt a bankó másik felére nyomott számjegy nagyságával. Erről azonban szó sincs.

Papírtízest ma már elég nehéz keríteni, viszont az előrelátók még éveket ezelőtt eldugtak a ruhásszekrény fiókjába néhány épségben megmaradt példányt. Petőfi néz ki az ovális keretből, méregzölden (pedig bankjegyre nyomása idején még mit sem tudhatott Barguzinról), ám fiatalos határozottsággal, szemében ott ég forradalmár láng lelke. Ez még rendben is volna.

A húszason viszont Dózsa György megkínzott vonásai, ő sokkal tragikusabb, mintha előre tudná, mi lesz a vége ennek az egésznek, máris megkékült. Keményen vésődnek szeme közé a ráncok, s bár igyekszik rejtgetni, a figyelmes szemlélő észreveszi a keserű ajakbiggyesztést, amelyet még a haragos tengerhullámokhoz hasonló bajusz és szakáll sem tud teljesen eltakarni.

Az ötvenesről barnán, mint régi fotográfia figurája, II. Rákóczi Ferenc néz szembe velünk. Arcán ott a száműzetés fájdalma, s szeme tört csillogásával mintha azt mondaná: látjátok gyerekek, én megpróbáltam, aztán mi lett a vége... Most mondjátok: volt ennek valami értelme?

A bordó százason Kossuth már egy kicsit jobban összeszedi magát – mégis csak ő volt sokáig a legnagyobb pénz! – sziklaszilárd, de baljóslatúan komor. Ajka keményen összeszorítva, lesz ami lesz! Tudjuk, mi lett...

Aztán sokáig csend volt, s a nagy várakozás után jött az ötszáz, rajta Ady Endre lila fejfel. Mintha kicsit fájna neki, hogy éppen őt választották. Haja homlokába hullik, nagy, beszélő szemével így szól: igen, én írtam azokat a pénzvereket, a disznófejű nagyrúrt, meg a többit... Ez valami tévedés csak, hogy éppen én... és éppen itt... ugye, megbocsátják?

Bartók Béla az ezresen határozottan meg van sértődve. Csak a profilját mutatja, ha kicsit később készül róla a portré, esetleg egészen hátat fordít. Elnéz valahová messze, talán Amerikába, ahol nem volt éppen könnyű, de „bartókot” azért mégsem csináltak belőle.

És végül a csokimázás repafőzelék színű ötezres, rajta rendjelekkel és kitüntetésekkal megrakva a legnagyobb magyar. Nem is leplezi a szomorúságát, sőt ez már több ennél: mélységes bánat... Széchenyi ajka legörbül, szemöldöke sírósan összehúzódik, ahogy átnéz korunkba. Valószínűleg nem egészen így képzelte.

Nem tudhatjuk, ki lesz a következő, a tízezer áldozat, de hogy kacagni nem fog, az tuti. Nem is lesz rá semmi oka...

NYILAS PÉTER